

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (1789 – 1814)

Η γαλλική κοινωνία του 18^{ου} αιώνα: Υπάρχουν τρεις θεσμοθετημένες τάξεις.

- ✚ **Κλήρος:** Αποτελεί το 0,5% του πληθυσμού.
- ✚ **Ευγενείς:** Αποτελούν το 1,5% του πληθυσμού.
- ✚ **Τρίτη τάξη:** Αποτελεί το 98% του πληθυσμού (αστοί, αγρότες, εργάτες).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι δύο πρώτες τάξεις έχουν μόνο προνόμια, ενώ η Τρίτη τάξη έχει μόνο υποχρεώσεις (φόροι).

Τα αίτια της Επανάστασης: Σε γενικές γραμμές είναι τα παρακάτω:

- ✚ Η δυσαρέσκεια της αστικής τάξης απέναντι στο παλαιό καθεστώς, που την αποκλείει από την άσκηση εξουσίας και τη λήψη αποφάσεων.
- ✚ Η επιδείνωση των συνθηκών ζωής από τα μέσα του 18^{ου} αιώνα.
- ✚ Η καταστροφή της αγροτικής παραγωγής και η έλλειψη αγαθών μετά την ξηρασία του 1785, τις πλημμύρες του 1787 και το χαλάζι του 1788.
- ✚ Ο βαρύς χειμώνας του 1788 – 1789 που οδήγησε στην αύξηση της τιμής των προϊόντων και στην πείνα.

Η έκρηξη της Επανάστασης: Α` φάση: (Μάιος 1789 – Αύγουστος 1792)

- ✚ Ο βασιλιάς συγκαλεί τη συνέλευση των Γενικών Τάξεων με σκοπό να δεχθούν νέους φόρους. Οι εκπρόσωποι της Τρίτης Τάξης αυτοανακηρύσσονται σε Εθνική Συνέλευση και λίγο αργότερα σε Συντακτική Συνέλευση (με σκοπό δηλαδή να παραδώσουν Σύνταγμα στη Γαλλία).
- ✚ Ο βασιλιάς αντιδρά, αλλά ο λαός του Παρισιού καταλαμβάνει τη Βαστίλη (14 Ιουλίου 1789), που ήταν μισητό σύμβολο της απολυταρχίας και τόπος βασανιστηρίων.
- ✚ Η Συντακτική Συνέλευση καταργεί τα προνόμια των ευγενών και ψηφίζει τη **Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη**, βασισμένη στις αρχές του Διαφωτισμού.
- ✚ Το 1791 ψηφίζεται το πρώτο Σύνταγμα που καθιερώνει τη **Συνταγματική Μοναρχία**. Σύμφωνα με αυτό, τη νομοθετική εξουσία έχει η νομοθετική συνέλευση (Βουλή) και την εκτελεστική εξουσία ο βασιλιάς. Η δικαστική εξουσία είναι ανεξάρτητη. Δικαίωμα ψήφου δόθηκε μόνο σε όσους είχαν περιουσία και πλήρωνα φόρους.
- ✚ Η περιουσία του κλήρου εθνικοποιείται και ο βασιλιάς προσπαθεί να φύγει από τη χώρα χωρίς επιτυχία.
- ✚ Οι μυστικές συνεννοήσεις του βασιλιά με Αυστρία και Πρωσία οδηγούν τη Γαλλία σε πόλεμο με αυτές τις χώρες. Οι πρώτες αποτυχίες του γαλλικού στρατού εξοργίζουν το λαό. Ο βασιλιάς συλλαμβάνεται και φυλακίζεται, ενώ δημεύονται οι περιουσίες των ευγενών που είχαν καταφύγει σε άλλες χώρες.

Η έκρηξη της Επανάστασης: Β` φάση: (Σεπτέμβριος 1792 – Ιούλιος 1794)

- ✚ Η Συντακτική Συνέλευση καταργεί τη μοναρχία (21 Σεπτεμβρίου 1792), ο βασιλιάς καταδικάζεται και εκτελείται (1793).
- ✚ Πολλές ευρωπαϊκές χώρες συνασπίζονται εναντίον της Γαλλίας και στο εσωτερικό ξεσπών αντεπαναστατικές εξεγέρσεις.
- ✚ Η Συμβατική Συνέλευση με αρχηγό το **Ροβεσπιέρο**, συγκροτεί επαναστατικές επιτροπές και δικαστήρια και με όπλο τον αναδιοργανωμένο στρατό, καταφέρνει να αντιμετωπίσει τους εξωτερικούς και τους εσωτερικούς εχθρούς. Ωστόσο, στο όνομα της προστασίας της Επανάστασης, θανατώνονται με συνοπτικές διαδικασίες 40.000 Γάλλοι με την κατηγορία της αντεπαναστατικής δράσης (περίοδος της τρομοκρατίας).
- ✚ Ακολουθούν ριζοσπαστικά μέτρα (λατρεία του Ανώτατου Όντος, νέα ονόματα στους μήνες), αλλά και αντιδράσεις που οδηγούν στην εκτέλεση του Ροβεσπιέρου (Ιούλιος 1794).

